

LEEU- COURANT.

DINGSDAG

WARDER RANT.

den 21 SEPTEMBER

S P A N J E.

MADRID, den 2 September.

„PANAMA, den 14 mei 1819.

Een van Jamaika komende engelsche goelet, welke aan Mac-Gregor een versterking van 85 man aanbragt, heeft zich, heden ochtend, voor de haven vertoond, zich doende voorafgaan door een kanot, drie man voerende, om den mond te verkennen, en om aan Mac-Gregor de peches te overhandigen. Ik heb mij aadellijk van dezelfde meester gemaakt en dertig man aan boord van eene goelet van Porto-Bello ingescheept, welke terstond onder zeil is gegaan om de andere te enteren. Deze onderneming is van den besten uitlag bekroond geworden; wij hebben een' generaal, twee officieren en twintig soldaten gedood op 62 man gevangen gemaakt.

D U I T S C H L A N D.

BAIJREUTH, den 4 September.

Uit Raftadt, wordt in dato den 2 september, het volgende gemeld:

Alle de brieven welke ons van de binnendeelen van Duitschland geworden, spreken van de belangrijkheid der wapeningen welke in de gansche Oostenrijksche monarchie met levendigheid voortgezet worden. Er zijn 80,000 recruten in de verschillende korpsen verdeeld, en men spreekt van eene tweede ligting. De bataillons landweer zijn in de wapenen en bereid met de linietroepen vereenigd te worden. In het Holsteinsche zijn 4000 paarden opgekocht om de zware kavallerie voltallig te maken. De officieren welke door ouderschap of ongesteldheid niet meer tot den werkelijken dienst geschikt zijn, heeft men op pensioen gesteld, of in de reserve geplaatst. Gaudien schijnt het voorwerp van eenen bijzonderen aandacht van den kant des Oostenrijkschen gouvernements te zijn. De Prins van Reuss, welke in 1813 bij het Oostenrijksch leger als kommandant en chef stond, is tot gouverneur generaal der provincie met uitgestrekte volmagten benoemd.

ERLANGEN, den 7 September.

Overeenkomstig een gouvernements-rescript is, aan de studenten onzer universiteit, welke, gedurende de vacantiën, buiten deze stad hun verblijf houden, de onderstaande bekendmaking gedaan, ten einde zich daar naar te gedragen:

„Luidens ingekomen berigten, hebben studenten het ontwerp gevormd, om, den 18 oktober dezes jaars, te Berlijn, eene groote vergadering (*Burschentag*) of een tweeden feestdag op den Wartburg te houden; ook moeten zij aan de studenten der overige universiteiten een' uitnodigings brief hebben gezonden. Z. M. begeert en verwacht, dat de studenten, zonen zijner onderdanen, aan de wetten der universiteiten, getrouw en gehoorzaam, aan deze uitnodiging niet zullen beantwoorden, doch dat zij zich volstrekt zullen onthouden, om, hetzij middellijk of onmiddellijk, eenig deel te nemen aan zoodanige vergaderingen van korpsen studenten, met den naam van *Burschenschaft* bestempeld, op welke plaats, en onder welke gedaante, dezelve ook mogen gehouden worden; bij gebreke waarvan de overtreders, zonder eenige toegevendheid, de straf van verbanning van de akademie, bij de ordonnancien op het stuk der verboden genootschappen bepaald, zouden beboeten.

„Wij verwachten van den kant der studenten onzer universiteit de nauwkeurigste nakoming van vorenstaande Z. M. wilsbeveling, en zulks met des te meer vertrouwen, daar wij reden gehad hebben tot dus ver over het gedrag, dat niet van de werten afgeveken is, te vreden te zijn.

Erlangen, den 6 september 1819.

De senaat der universiteit.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 10 September.

Er bevindt zich bij het meer Champlain, in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, een man van 135 jaren, zijnde een Duitscher van geboorte. Hij diende onder de garde van Koningin Anna, toen deze, in 1702, gekroond werd, was hij 18 jaren oud. Hij had tot het einde van den oorlog gediend, zijnde alstoen naar Amerika vertrokken. Hij is nog zeer sterk en gespierd; hoort en ziet ook volkomen wel en heeft nog al zijn haar; hij heeft een militair voorkomen en beroemd zich op zijne matigheid, daar hij zich, zijne geheele leven door, van sterken drank heeft onthouden. Het buitengemeenste van alles is, dat hij verscheiden vrouwen gehad heeft, en dat zijn jongste zoon 28 jaren oud is, zoo dat hij, bij diens geboorte, 107 jaren telde.

F R A N K R I J K.

PARIS, den 12 September.

Volgens een publiek gemaakt rapport, betreffende de alhier, verleden jaar opgerigte, spaarbank, bedroegen de in dezelve, tot in het begin van augustus, gestorte spaarpenningen, het aanmerkelijk kapitaal van 541,392 franken.

Van Straasburg wordt het volgende geschreven:

„Sedert eenigen tijd ziet men in onze stad vele Duitse studenten, welke een gedeelte van het teutonisch verbond hebben uitgemaakt. Dit zijn, zoo men zegt, bij hun gouvernement verdachte personen, welke den Rijn zijn overgetrokken, om zich in de armen van hunne broeders en vrienden te werpen. Hunne kleeding is even zoo buitengewoon als hun gelaat somber. Laatstens ontmoette ik er een van eene middelmatige gestalte; zijne oogen waren klein en vol vuur, zijn hoog voorhoofd was geheel ontbloot; ook zijn hals was bloot en zijne haren goldden om zijne schouders; hij droeg een langen baard en groote knevels, en was geheel in het zwart gekleed; een korte jas hing hem tot aan de kniën, de opslagen en kleppen waren van fluweel, en zijn vest en pantalon van dezelfde stoffe. Zijne laarzen waren van sporen voorzien, en zijn hoofdtooiel bestond uit eene soort van zwarte muts, berret genaamd. Een ieder aanschouwde hem met nieuwsgierigheid.

N E D E R L A N D E N.

GENT, den 16 September.

Een reiziger van dit land, welke van Noord-Amerika terug gekomen is, spreekt met veel geestdrift van de vorderingen der scheepvaart, den handel en de bevolking der Vereenigde Staten. In geheele gewesten, alwaar, dertig jaren geleden, geen menschelijk wezen zijns voetschaps

gedrukt zou hebben, zijn, als door betovering, steden, dorpen en eene talrijke bevolking ontstaan. Louisiana, zoo zwak, zoo ellendig onder het Spaansch gouvernement, ziet dagelijks deszelfs verwonderingswaardigen voorspoed vermeerderen. Nieuw Orleans zal de aanzienlijkste haven van de nieuwe wereld worden.

In weerwil van het verbod en de onderscheidene publiek gemaakte wetten tegen de emigratie, gaat dezelve steeds in eene groote evenredigheid voort. En, het zijn niet slechts werkzame behoeftigen, of verbannen, die naar de Vereenigde Staten vlugten, maar veeleer kapitalisten en manufacturiers. De bevolking der Vereenigde Staten, welke, drie en dertig jaren geleden, 4 miljoenen zielen beliep, bedraagt thans 11 miljoenen.

De laatste president, *Thomas Jefferson*, verzekerde, dat, binnen den tijd van vijf en dertig jaren, de bevolking der Vereenigde Staten zou verdubbelen, zelfs zonder behulp der emigratie. Men beschouwde dit gezegde als een' droom, van een verhit brein; doch de gedane waarnemingen, op de plaats zelve, hebben de juistheid daarvan aangetoond, en zelfs bewezen, dat een vierde van eene eeuw voldoende zal zijn.

Volgens die berekening zal de bevolking der Vereenigde Staten zijn:

In 1844, 21,000,000.
— 1869, 42,000,000.
— 1894, 84,000,000.

Deze ontzaggelijke bevolking is bestemd, om slechts eene taal te spreken. De staatkundige instellingen der Vereenigde Staten bevatten eene verheven leer; zij wijzen ieder persoon deszelfs rang op de maatschappelijke schaal aan. Het eerste grondbeginsel des gouvernements is, dat, hoe meer onderwijs en beschaving verspreid zullen zijn, des te mindere schokken er te vrezen zullen wezen. Wel verre van natijver of vrees over deze verwonderlijke vorderingen te koesteren, behoorden, integendeel, de europaeische natien zich deswege te verheugen.

s GRAVENHAGE, 14 September.

Gelijk, bij de jaarlijkse verwisseling der hooge autoriteiten plaats heeft, tusschen deze residentie en Brussel, zoo zijn thans, hoewel wat vroeger dan anders, de meeste ministerien, kollegien van algemeen bestuur, derzelver opperste en mindere beambten, welke een jaar in Brussel doorgebracht hebben, alhier te rug. Gelijk openbare nieuwsbladen reeds gemeld hebben, hervat de Raad van State, alhier, op vrijdag den 17 dezer, deszelfs zittingen.

Alles, voor het overige, kondigt de terugkeer der koninklijke familie, en der nog zich te Brussel bevindende hooge staats-beambten en kollegien alhier, aan. De voorgevels der paleizen van den Koning en van Z. K. H. den Prins van Oranje worden met den meesten spoed en werkzaamheid voltooid.

De maatschappen, in het groot verlof der Nationale Militie begrepen, tot derzelver korpsen en bataillons te rug gekoerd zijnde, om de gewone jaarlijkse militaire exercitien te verrigten, zoo ziet men op de vlakte van Waasdorp batterijen en een fort opwerpen, met welker verovering de evolutien moeten besloten worden. Tegen dat tijdstip, denkt men, de hooge tegenwoordigheid des Konings aldaar te genieten. Men verwacht zulks eerst tegen de helft der maand oktober. Inmiddels hebben er voorloopige militaire exercitien in de nabijheid der respectieve garnizoenen plaats. Bij eene dier exercitien in het veld van de Malibaan, gisteren morgen, door de kurasiers alhier gehouden, zijn, ten gevolge van den val van het paard door een der manschap, nog twee andere zoo als gewoonlijk het geval moet zijn, mede daarover gestruikeld. De eerstgemelde werd dadelijk weg gedragen, de twee andere waren minder gevaarlijk bezeerd. De eerstgemelde, die een lende- of rugstreng breuk had bekomen, is aan de gevolgen daarvan reeds overleden.

Zoo men verneemt, worden, bij de respectieve ministerien en kollegien van algemeen bestuur, reeds de noodige werkzaamheden voor de naderende vergadering der Staten-Generaal, met den meesten spoed, vervaardigd. Onder de voornaamste onderwerpen dier aanstaande vergadering tellen de wetboeken, het tienjarig budget en de wet op de schutterijen.

Wordt bij deze bekend gemaakt, dat de aanbesteding van het benodigde BROOD, voor het 1ste bataillon der 8ste afdeeling Nat. Infanterie, voor den tijd van zes maanden, publiek zal geschieden op den 1 October aanstaande, ten bureele van den kommandant van het garnizoen, alwaar de inschrijvings-biljetten, des morgens ten 11 uren, zullen worden geopend.

De conditien en voorwaarden dezer aanbesteding zijn, van heden af voor de belanghebbenden te lezen, op gemeld Bureau, en op dat van den kwartiermeester van voornoemd bataillon.

Het strekke voorts een ieder tot narigt:

1. Dat geen inschrijvings-biljetten in aanmerking kunnen genomen worden, welke niet voor eenen bepaalden prijs zijn ingesteld, en alleen inhouden, om tegen zekere som, minder dan de minste inschrijver, te willen leveren, maar dat dezelve zullen verworpen worden.

2. Dat uitsluitend tot de aanmeling, zullen bevoegd zijn gepatenteerde bakkers, binnen deze stad woonachtig.

Leeuwarden, den 13 September 1819.

De Administrateurs van het 1ste bataillon van bovengemelde afdeeling,

J. H U I L S T, Majoor.

Op last van deszelfs,

De 2de Luitenant-Kwartiermeester,

M U I D E R.

Aan de leden van de 6de Vriessche Onderafdeeling van het Nederlandsch Bijbelgenootschap wordt berigt, dat op Donderdag den 23 September aanstaande, des voordemiddags ten elf uren, de algemeene vergadering van leden met eene redevoering zal geopend worden, in de Martini of Groote Kerk te Sneek, tot het aanhooren van welke redevoering, alle deelnemers of vrienden worden uitgenoodigd. (Het vervolg op de kant dezer bladzijde.)

* * * Op heden morgen omstreeks zes uren, werd onze waardige en zeer geliefde vader, WIEBE OENES BOTTINGA, in leven K. O. p. m. alhier, door den onverwachten dood, uit onze kinderlijke liefde armen weggerukt, en dat wel na een langzaam verval van krachten, en zulks in den 200 hoogen ouderdom van 89 jaren, 10 maanden en 11 dagen, in hope, niet zonder grond, dat de overledene in de zalige ruste zal zijn overgegaan.

O. W. BOTTINGA,
S. W. BOTTINGA,
H u i s v r o u w e v a n
J. K. H I E M S T R A.

* * * Heden morgen circa half zes uren, overleed, in den eugden ouderdom van ruim achttien jaren, mijn teedergeleefde zoon, ARNOLDUS MATHEUS, aan eene ziekte van bijna veertien dagen; mij overtuigd houdende van de deelneming mijner vrienden en bekenden, zoo verzoekte van brieven van rouwbeteking verzoekend te blijven.

S N E K, den
M. C. BLOEMEN,
Wed. R. R. BROUWING.
13 September 1819.
(Het vervolg op bladzijde twee.)

* * * Heden morgen, ten half één uur, beviel mijne geliefde echtgenote, ANNA HENRICA WILHELMINA VIETOR, door Gods goedheid, zeer voorspoedig, van eene welgeschapene DOCHTER.

FRANKER, den
H. WASSENBERGH.
16 September 1819.

* * * Mijne echtgenote beviel heden van een Zoon.

LEEUWARDEN, den
Jr. M. HETTEM A.
18 September 1819.

* * * Op Zondag den 19 September 1819, verloor te Worum, alleziens voorspoedig, van eene DOCHTER, EKE van WETZINGA, bemide echtgenote van

A. L. P O T M A.

* * * Het Dochterje, ons den 21 IL geboren, stierf heden tot onze bittere smart.

J. M. VAN DE VELDE,
Med. Doct., Heel en Veracu.
BALK, den 8 September 1819.

voor de Armen hunner Gemeente doen, waartoe een ieders milddadigheid wordt verzocht.

Leeuwarden, den 16 september 1819.

N. L. M E T Z, President.

Het ORGEL-CONCERT van den blinden heer D. Brachtwizer, hetwelk in de Leeuwarder Courant van den 16 Julij laatstl. is gannonceerd geweest, doch in die van den 20 dier maand, ter oorzake van ongesteldheid van dien heer, is uitgesteld geworden, zal, als nu, op herhaalde uitnodiging van onderscheidene liefhebbers der Toonkunst, plaats hebben op Woensdag den 22 September aanstaande, des namiddags ten drie uren.

De entree voor ieder persoon is twaalf stuivers; de entree biljetten en programma's der uitvoerene stukken, zijn, van maandag af, te bekomen ten huize van den Organist P. Frank, en op het uur van het Concert, aan de verkoper.

* * * Getrouwd,
Dr. B E T H, van Amsterdam.
En G R I E T J E M O L L E M A.

HARLINGEN, den 17 September 1819.

diel; terwyl aan de leden, tot het bijwonen der werkzaamheden, nadere invatie-biljetten zullen worden toegezonden.

Sneek, den 14 september 1819.

Op last der Directie van bovengemelde Onderafdeeling,

M. J. DE JONGE, Secretaris.

Besluiden van het zevende district der Vriessche afdeeling van het Nederlandsch Bijbelgenootschap, bevattende de erfenissen Gaasterland, Lemsterland, Doniawarst en de Stad Sneek, noodigen bij dezen de Leden van gemeld district uit, ter bijwoning der jaarlijkse algemeene vergadering; zijnde gehouden worden op Vrijdag den 24 September 1819, des namiddags ten twee uren, in de dorpschool in de Lemmer.

Op last van Besluiden,
A. J. A N D R E E,

Secretaris.

DE ROOMSCH CATHOLIJKE ARMVOOGDEN van Leeuwarden zullen, ter toefening van haren Burgermeesteren, op Woensdag den 22 dezer, een extra Collectie

